

ПРИНЦИПИ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ ТЕРИТОРІАЛЬНИМИ ОДИНИЦЯМИ

доц. Лук'янихін В.О., студент Мельник О.О., асп. Лі Мін
Сумський державний університет (Україна)

В швидкозмінних умовах сучасної економіки можливість забезпечити безпеку країни від впливу внутрішніх і зовнішніх загроз визначає рівень її конкурентно-спроможності і динаміку соціально-економічного розвитку. Глобальні кризові явища у виробничій, продовольчій, енергетичній, фінансовій та інших сферах змушують приділяти особливу увагу такому поняттю, як економічна безпека. Сьогодні вона розглядається в основному з позицій національної економіки, в той час як регіональна складова вивчена недостатньо повно.

На даний час, як ніколи, актуалізується питання розширення економічних повноважень органів місцевого самоврядування. Сучасний етап інституційних перетворень в Україні характеризується усвідомленням суспільством необхідності здійснення адміністративної реформи в органічному взаємозв'язку з політичною і територіальною реформами. Магістральним напрямком зазначених перетворень є трансформація чинної системи публічної влади і управління з метою її наближення до стандартів країн ЄС.

Питання, що адекватно відображають вплив процесів євроінтеграції на систему державного управління в Україні, зокрема на регіональному рівні, постійно перебувають у центрі уваги вітчизняних вчених: В. Бакуменка, З. Балабаєвої, В. Вакуленка, В. Воротіна, І. Грицяк, М. Долішнього, В. Керецмана, М. Лендзел, В. Мамонової, С. Романюка, В. Чужикова. Дослідження методологічного характеру щодо європейських принципів державного управління та принципів регіонального управління в країнах ЄС відображені в працях російських та вітчизняних вчених: Г. Атаманчука, А. Гранберга, Е. Коваленка, В. Козбаненка, В. Лексіна, С. Максименка, Ю. Наврузова, П. Надолішнього, Н. Нижник, Г. Райта та багато ін.

Ні для кого не є секретом те, що нині Україна перебуває в стані економічної та політичної кризи. В нашій країні криза набула загальномасштабного характеру, так як нестабільність економічної ситуації підсилюється також політичними, соціальними, демографічними чинниками. Тому, на сьогоднішній день, питання розробки антикризових програм управління на регіональному рівні є досить актуальним. Що ж таке "антикризове управління"?

Під "антикризовим управлінням" розуміється таке управління, яке націлене на виведення регіону з виниклої кризової ситуації (тобто управління в умовах кризи), а також на запобігання прояву кризової ситуації. Отже, антикризове управління – це:

- діагностика причин виникнення кризових ситуацій в економіці та фінансах регіону;
- комплексний аналіз фінансово-економічного стану регіону для встановлення методів його фінансового оздоровлення;
- бізнес-планування фінансового оздоровлення регіону;
- вироблення процедур антикризового управління та контроль над їх проведенням.

Основа проблеми організації антикризового управління в регіоні – взаємодія органів влади і менеджменту підприємств, у проведенні моніторингу ряду показників підприємницької діяльності. Стабільний чи нестабільний фінансовий стан підприємств напряму впливає на місцеві бюджети, які, в свою чергу, являються індикаторами економічного стану території. Саме в такому контексті, як правило, розглядається система антикризового управління територією.

Метою антикризового управління регіоном являється, як збереження активів, так і залучення в обіг активів незадіяних в даний момент для збільшення бюджету. Можливо кілька напрямків антикризового управління на рівні регіону.

Перший напрямок забезпечує участь органів управління регіону в фінансовому оздоровленні та процедурах банкрутства підприємств-боржників, діяльність яких має важливе економічне значення для розвитку депресивних районів. Другий напрямок – це участь органів управління району в фінансовому оздоровленні та процедурах банкрутства і реструктуризації державних підприємств. І, нарешті, третій напрямок направлений на створення системи антикризового управління району, як цілісним господарчо-територіальним комплексом.

Принципи антикризового управління територією: 1. Принцип єдинства цілей управління на різних рівнях ієрархії; 2. Принцип адекватності; 3. Принцип системного підходу до рішення поставлених задач; 4. Принцип цілеспрямованості; 5. Принцип оптимальності.

Всі вище перелічені напрямки формування сучасної системи антикризового управління територією, безумовно, потребують більш детальної розробки і уточнення, але єдиний концептуальний підхід до побудови муніципальної системи антикризового управління на основі єдиної методології дозволить забезпечити ефективне управління кризисними територіями і створити умови для їх успішного розвитку в майбутньому.

Лук'янихін, В.О. Принципи антикризового управління територіальними одиницями [Текст] / В.О. Лук'янихін, О.О. Мельник, Лі Мін // Економічні проблеми сталого розвитку : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої пам'яті проф. Балацького О.Ф., м. Суми, 6–8 травня 2014 р. / За заг. ред. О.В. Прокопенко. - Суми : СумДУ, 2014. - Т.1. - С. 58-59.